

Stráž

Časopis katolických legionářů, jejich přátel, hraničářů a vojáků v záloze

Redakce a administrace

P. T.
Čes. vojenský vědecký ústav,
Praha XI., Muzeum Osvěty

První československý sbor na Rusi

(K dvaceti letému jubileu jeho zřízení.)

Dne 9. října 1917 vydalo nejvyšší velitelství ruských vojsk rozkaz, kterým byl zřízen první československý armádní sbor na Rusi. Velitelem byl ustanoven generál Sokorov, náčelníkem štábu generál Diterichs. Tím dostalo se oběma našim divisím jednotného učlenění, v němž arciť ještě vyšší velitelská místa přinejvíce nebyla obsazena Čechoslováky, nicméně však výslovně bylo ustanoveno, že armádní sbor ve věcech politických podléhá Československé národní radě, jejíž odbočka na Rusi byla zřízena v květnu 1917. Význam tohoto osamostatnění naší armády byl již zhodnocen jak odbornou literaturou tak i historií. Netrvalo dlouho a ruští velitelé byli nahrazeni československými a rovněž poměrně nedlouhá doba uplynula a tento revoluční armádní sbor proměnil se doma ve vlastní v jednu z nejlepších armád světa. Práce nebyla vždycky snadná, byly komplikace a obtíže. A budou i nadále: nikdo nám zadarmo nic nedá a bez krajní obětavosti a úplného nasazení všech sil a schopností nemáme vyhlídek na další úspěchy. Proto si při této významné příležitosti umíme, že též duch, totéž nadšení a stejná obětavost, jež umožnily naše dílo v Rusku a jinde za hranicemi — zrovna tak jako později doma — musí nás provázeti i nadále a že musí býti hluboce vstřípen i příštím generacím, aby důstojně pokračovaly v zdárně započaté a s úspěchem doma udržované činnosti na stráži svatováclavského dědictví a odkazu.

Slavnost posvěcení Svatováclavského praporu a sjezd katolických legionářů a jejich přátel

Program slavností:

Ve středu dne 27. října 1937

o půl 8. hodině večer v sále kláštera v Emauzích v Praze II., na Slovanech

Slavnostní umělecká akademie

s tímto pořadem:

1. Chorál: Sv. Václave.
2. Proslov Dra. A. Schuberta, převora řádu O. O. Augustiniánů v Praze.
3. Ant. Dvořák: Slovanský tanec čís. 6 (orchestr).
4. B. Smetana: Arie z opery „Libuše“, zpívá paní Petráková, konc. pěvkyně, u klavíru pí. A. Bohdanecká, klavírní virtuoska.
5. Osvobozené Čechů, melodram, přednese autor, u klavíru pí. A. Bohdanecká.
6. J. Ressel: Svatý Václave, zpívá p. J. Frühbauer, barytonista, u klavíru paní A. Bohdanecká.

Přestávka.

7. E. Carosio: Edera, salonní orchestr.
8. Fr. Šrámek: Raport, recituje p. St. Pluhař.
9. J. Puccini: Modlitba z opery „Tosca“, zpívá pí. F. Petráková, u klavíru pí. A. Bohdanecká.
10. Jos. Petzný: Serenáda amorosa..., pro dvoje housle a klavír.
11. A. Dvořák: Když mé stará matka..., zpívá p. A. Frühbauer, u klavíru pí. A. Bohdanecká.
12. Poljakin: Koncertní polka pro I. housle, hraje p. Fr. Řehák, virtuos na housle.
13. A. Dvořák: Dvojzpěv z opery „Jakobín“, zpívá pí. F. Petráková a p. J. Frühbauer, u klavíru pí. A. Bohdanecká.
14. A. Dvořák: Humoreska, salonní kvartet.
15. Státní hymny.

Vstupné jednotné: v sále Kč 3.60 vč. z. dávky, na galerii Kč 2.40 vč. z. dávky. Před akademií položí deputace legionářů věnec k soše sv. Václava na Václavském náměstí

28. října 1937.

Ráno o 8. hodině sraz účastníků, krojovaných korporací, delegací, atd. na Strahově a odchod s hudbou a praporem do chrámu sv. Víta, kde mše svatá za blaho čsl. republiky. Po mši svatě

posvěcení praporu J. E. knížetem arcibiskupem Karlem kardinálem Kašparem a odevzdání praporu.

Průvod k hrobu Neznámého vojína na Staroměstském náměstí, tam položení věnce a odchod na Karlovo náměstí.

Společný oběd v Charitas.

Odpoledne ve 2 hodiny v menší dvoraně paláce Charitas

výroční valná hromada

Ústřední jednoty čsl. legionářů (Zemského svazu v Čechách) a

ustavující valná hromada

Jednoty přátel katol. legionářů v zemi České.

- Pořad: 1. Zahájení br. JUDrem a Ph. Drem D. F. Polanským.
 2. Svatováclavský chorál.
 3. Projev Msgra. A. Tyllínka, náměstka primátora hl. města Prahy.
 4. Projev předsedy Ústřední jednoty legionářů — br. C. Metyše.
 5. Projevy a pozdravy korporací.
 6. Význam organizace katol. legionářů a jejich přátel — ref. Dr. J. Doležal.
 7. Úkoly organizace katol. legionářů a jejich přátel v budoucnosti — referuje J. V. Kříklava.
 8. Volby funkcionářů.
 9. Volné návrhy.
 10. Závěrečný projev nově zvolených předsedů a ukončení státní hymnou.

Protector slavnosti a matka praporu:

Růžena Rücklová, choť průmyslníka, skutečného papežského komořího atd.

Kmotry praporu:

Marie Baťová, vdova po velkopřůmyslníku, Zlín.
 Marie Bojarová, učitelka v. v., Praha.
 Jana Kořínková, vdova po vrch. staveb. radovi, Praha.
 Fina Maternová, vdova po velkopřůmyslníku, Praha.
 Julie Mockerová, choť vrch. rady a přednostka tisk. odboru min. rady.
 Marie Nepsasická, choť bankéře, Hradec Králové.
 Anna Pílnáčková, choť továrníka a starosty Hradce Králové.
 Kateřina Polanská, choť advokáta a kapitána rus. legií, Praha.
 Hana Svobodová, vdova po profesoru, Praha.
 Nina Svobodová, spisovatelka, Praha.
 Anna Špryňarová, choť stavitele a majitele pivy, Krčín.
 Emilie Schmutzerová, ředitelka měšť. školy v. v., Praha.
 Marie Trnková, choť profesora, Praha.

Cestné předsednictvo:

Vládní rada Emil Bača, poštějní ředitel, Moravská Ostrava.
 J. M. Msgr Frant. Bařina, opat OO Augustiniánů, Brno.
 Václav Buřil, farář, Mezříč.
 JUDr. Rudolf Fetter, policejní rada, Praha.
 Podplukovník gšt. František Hrubíš, Olomouc.
 JUC. Jaroslav Huďec, vrchní komisař a jednatel ÚJCL., Brno.
 Josef Krejčí, farář, Lužice.
 Plukovník duch. služby Msgr M. Kubáň, gener. vikář čs. branné moci.
 J. E. Msgr Th. Dr. Josef Kupka, biskup brněnský.
 Primář MUDr. Jaroslav Lenz, vrch. zdravot. rada v. v., čestný vicekonsul španělský, Praha.
 Cyrill Metyš, vrch. účetní tajemník a předseda ÚJCL., Brno.
 Václav Mlejnek, děkan v Teplicích-Sanově.
 Antonín Navrátil, legionář a poř. inspektor, Přerov.
 Podplukovník intd. Antonín Pelich, srbský, ruský, francouzský a italský legionář, Praha.
 Podplukovník v. v. Josef Roja, ředitel Burianova divadla, Praha.
 František Strnad, nakladatel, Praha.
 J. M. Msgr František Světlík, papež. prelát, kanovník a poslanec, Olomouc.
 Josef Šeda, ředitel záložny Hermes, Praha.
 JUDr. Antonín Schauer, advokát a obhájce, Praha.
 Arnošt Tuček, farář a ruský legionář.
 Primář MUDr. Josef Tichý, ředitel nemocnice, Znojmo.
 Msgr Alois Tyllinek, děkan a náměstek primátora hl. města Prahy.
 JUDr. František Valenta, vrchní odborový rada, Praha.
 Podplukovník Ladislav Voců, předseda Svazu invalidů čs. legií, Praha.
 Kom. rada JUC. Frant. Vodák, ředitel Lid. Jednoty, Praha.
 Marie Vodrádová, soukromnice, Praha.
 J. M. Msgr Arnošt Vykoukal, opat emauzský, Praha.
 MUDr. Josef Vyšínka, vrch. veterin. komisař, Brno.
 Jindřich Winkler, přednosta prodej. odd. TRCS., Praha.
 J. M. Msgr Dr. Metoděj Zavoral, opat strahovský, Praha.
 PHDr. Petr Zenkl, primátor hlavního města Prahy.

Pan prezident a náš prapor

fp — Ve středu po 7. hodině večerní na své obvyklé procházce Prahou zastavil se pan prezident republiky dr. Edvard Beneš v průvodu své choti tentokrát u našeho knihkupectví „U zlatého klasu“ na Karlově náměstí v paláci „Charitas“. Pozorně si prohlédli hlavní výkladní skříň, kde je právě mezi četnými krásnými knihami ve vkusné upravené výloze vystaven prapor katolických legionářů, který bude v příštích dnech po-

svěcen. Pana presidenta, jakož i jeho choť, zaujal výklad našeho knihkupectví tak, že zašli i do pasáže „Charitas“, kde shlédli další vystavené knižní novinky. Poté srdečně pozdravování četnými chodci, kteří pana presidenta a jeho choť poznali, pokračoval pan prezident ve své večerní procházce směrem k technice a Černému pivovaru k Myslíkově ulici.

Lebrunovo „Zdař Bůh“

President francouzské republiky Lebrun při prohlídce automobilového salonu, který byl otevřen 8. 1. m. v Grand Palais v Paříži, věnoval značnou pozornost též československému průmyslu tam vystavenému a rozloučil se pak s vedoucím ředitelem Škodovky, inž. Hrdličkou českým pozdravem „zdař Bůh!“ Tato milá pozornost byla komentována naším tiskem s tím, že prý inž. Hrdlička se po tomto nenadálém projevu trochu zarazil a že když to prezident Lebrun viděl, zarazil se také a ptal prý se, zda je to správně česky, že jej tak zdravili horníci, když svým časem vyfáral z příbramských dolů. Po té se mu prý dostalo ujištění, že to opravdu správně řekl a starý hornický pozdrav prý mu pak radostně zazněl na rozloučenou.

V našem tisku arciť jest překvapení způsobené slovy francouzského presidenta republiky motivováno jediné nepředvídaností tohoto srdečného projevu překračujícího rámeček obvyklé ceremonielní formality, nám však se zdá, že tu trochu spolupůsobila též okolnost, že pozdrav „zdař Bůh!“ jest u nás nejen pozdravem hornickým, nýbrž též všeobecně vžitým pozdravem všech složek katolického života, zejména Orelstva. Nikoli že by se snad naši vystavovatelé ve Francii přímo domnívali, že prezident Lebrun má tuto okolnost na mysli, ale jistě se jim to aspoň vybavilo. Ovšem neupozornili hlavu francouzského státu na jeho dotaz, že jeho užitý pozdrav má u nás širší význam a větší popularitu než jak se pravděpodobně on sám domníval. Jestli se snad domnívali, že by taková informace nebyla vhodnou a jestliže se i náš tisk přes věc jaksi přenáší také tím, že cituje slova „zdař Bůh!“ s velikým „z“ ale s malým „b“ tedy „Zdař bůh!“, a odvrací takto pozornost od totožnosti pozdravu užívaného u nás nejen hornictvem nýbrž celou katolickou složkou našeho národa, tedy myslíme, že k tomu není příčiny. Jest to výstižný a krásný pozdrav, který plně zaslouží, aby se stal tradičním a při důstojných příležitostech všeobecně užívaným v celém národě československém. Vždyť co také měl na př. prezident Lebrun jiného říci, aby jeho pozdrav byl stejně vhodným. Sokolské a legionářské „na zdar!“ jest příliš kamařádkské a není v něm dosti pamatováno na prvek respektu zdravícího k zdravěnému, než aby mohlo býti sevšeobecně. Ovšem zase pozdrav

„zdař Bůh!“ nehodil by se svým smyslem pro každý nejvšednější projev denního styku. Ale vzdýf nemůže být nic na překážku aby se obou pozdravů všeobecně a bez rozpaků užívalo, tam kde se hodí. Jest známo, že na př. v Brně jakožto sídle orelského ústředí bylo svým časem usneseno, aby se Orelstvo při běžném setkání zdravilo „na zdar!“, kdežto „zdař Bůh!“ bylo ponecháno jen pro případy kde by tento pozdrav byl na místě.

Žijeme v době kulturního vyrovnávání a snažíme se, aby ideové rozmíšky a kulturní boje minulosti byly co nejvíce zatláčeny do pozadí, jak toho vyžaduje řádný rozkvět našeho státu a sesílení naší mezinárodní prestiže. Při tom arcíř nutno počítati s různými principy, kde překlenutí protiv naprosto není lehké. Tím více však jest třeba vítati všechny možnosti, které lze uskutečniti i když třeba nejsou hned revolučního významu. Tedy v daném případě: nejen křesťanské, orelské a hornické „zdař Bůh!“ nýbrž i československé „zdař Bůh!“, zrovna tak jako nejen sokolské, neb legionářské, či vojenské nýbrž všeobecně československé „na zdar!“

-nsk.

Pro zvýšení populace

V Kyjově na Moravě byl založen spolek rodin s větším počtem dětí. Podmínkou pro získání členství je průkaz, že rodina má nejméně tři děti. Spolek si vytkl velmi rozumný účel. Chce se zákonnou cestou domáhati různých výhod pro rodiny, které daly státu více dětí, aby z dětí z těchto rodin mohly být náležitě vychovány. Chtějí docílit toho, aby při obsazování míst byl brán zřetel na otce početných rodin, aby byly zvýšeny daňové srážky a příspěvky na výchovu dětí a aby také dětem z mnohačlenných rodin byl usnadněn vstup do života. V době, kdy mnoho manželství je bezdětných, nebo se spokojuje s jedním děckem, ukazuje tento spolek správné podmínky pro zvýšení populace.

BOHOSLUŽEBNÁ ROUCHA a veskeré kostelní potřeby a zářivky a píseň dle církevních předpisů zhotovené, do dává levně

Ars Liturgica,
Anežka Mestková, Praha II.
Ječná 2, u sv. Ignáce.

PRAPORY pro katol. spolky, dle vlastních dod. nákresů, VLAJKY v každé ceně a provedení, vyšívané stuhy.
ARS LITURGICA zn. jakosti.

Nina Svobodová:

Děti z fronty

Jsou to podivná slova. Pojem, který na první pohled zarazí smělostí svého tvrzení. Válečná fronta a děti – to je totéž jakoby někdo spojoval v jediné představě roztavené železo s korunou kvetoucí jabloně či vrhač plamenů s první hrstí petrklíčů pod velikonočním nebem.

A přece jsou – žijí mezi námi a jejich kroky splývají s krokem našich dnů do jediného velikého rytmu. Že – prožívající dobu plného květu svého života, dobu krásné náplně tělesné i duševní síly, cítí stále v celé bytosti, v každém jejím záchvěvu odpovědnost člověka, postaveného do bitevního říku. Že tato odpovědnost, tato stálá připravenost vytváří v nich snad den ode dne nové určitější a vyhraněnější rysy dítěte z fronty.

Tyto děti z fronty jsou mladé katolické ženy, ty, které se narodily v prvním desetiletí dvacátého století nebo i ještě později, v prvních letech světové války. Bytostí, kterým se nad první dobou dětského chápání vztyčilo slovo „boj“, aby navždy prolulo bytostnými kořeny. Hřímělo jim nad prvními kroky dětství, provázelo je – na místě sladkých a hravých melodií minulých generací – prvními dívčími léty a konečně obklopilo svou železnou hradbou snad každý den jejich života.

Otcové a starší bratři krváceli u Zborova, na Chemin de Dames, u Doss' Alta... Na všech světových frontách byl zadržován strašlivý germánský nápor českými těly a českou živou vírou ve vítězství boží spravedlnosti, ve věčnou ochranu svatého Václava.

Otcové a bratři zachraňovali svět, zachraňovali vznešenou krásu latinské kultury před děsivou, pochmurnou panovačností hohenzollernského a protestantského Pruska. A do žil dcer a sester se přelilo v těch dnech ono germánské „v krvi železo“, ale velká, slovanská, svatováclavsky požehnaná síla ducha i těla, síla oběti a odpovědnosti za druhé, síla, ochotná každou chvíli cele obětovati své „já“ pro službu Bohu, vlasti a člověku.

Tyto děti z prvního desetiletí dvacátého věku zaplnily většinu svého dět-

Naše píseň

Když o pohybu presidenta Osvoboditele zazpíval pěvecký sbor pražských učitelů chorál sv. Václava, dojal tento svou velebností, svou českou vroucností všechny účastníky k slzám, všichni se stavěli do pozoru, milionový dav ztichl a uvědomoval si, že jsme národem s tisíciletou tradicí, národem svatováclavským a na všech bylo zřetí, jak je jim drahá znovu nabytá svoboda, vybojovaná legionáři v čele s velkým zemělým presidentem Masarykem, svoboda, posvěcená krví v dalekých cizinách, slzami a strádáním českých žen - matek vymodlená a vytrpěná. Utěš smutné, zažeň vše zlé... nesla se slova k nebesům, jako modlitba celého československého národa.

Tato píseň – zpívaná na stepích ruské Sibiře, v bílých sněžných pláních, v horských svazích Italie, anebo u modré Adrie, u Terronu, Vouziers, sílila naše bratry, dávala jim nadšení a když doma zazněla pod klenbou českého chrámu a malého kostelíčka v horách, nesla se vzhůru k Bohu s dychtivou prosbou o osvobození. Dokud bude český národ zpívat tento hymnus, dokud bude městy a dědkami takto hlaholit píseň v řeči

matek, bude národ náš silným, svobodným, bude odolávat všem útokům, bude také národem zdravým a spokojeným.

To měli by si uvědomiti všichni, kteří dnes holdují různým těm uplakaným moderním jazzbandovým ufnukaninám. Měly by si to uvědomiti i naše spolky a korporace, když pořádají své podniky a slavnosti. Orelské písně a pochody dýchají též láskou k vlasti a vroucností k Bohu a velmi trapně vypadá, když při orelských cvičeních a průvodech nedovede hudba zahrát ani jediný orelský pochod. Za naše peníze ať hrají naše písně, to snad si můžeme vždy vynutit.

I pochod katolických legionářů „Pod korouhví sv. Václava“ je vytrysklý z bezmezných důvěry v naši budoucnost a v ochranu našeho patrona sv. Václava a mistra Raban v něm vyjádřil smýšlení všeho katol. lidu. Na každé naší slavnosti měli bychom jej nechat zahrát a s hudbou si zazpívat.

Zpěvem k srdci – srdcem k vlasti – ve vzájemné lásce a přátelství si jistě odkaz Masarykův uchováme na věky.

Jos. V. Křiklava.

síví frontami na chléb. Místo hry s panenkou hledaly se sloupce novin, aby se v nich přeslabikovala zpráva o tom, kolik hoře a bolesti rozsela každá nová hodina na svět, ponořený do záplavy krve a ohně. Slovo „fronta“ s nimi usínalo, když ve chvílích večerní modlitby dostalo se mu posvěcení, v němž světélkovaly odlesky ze zbroje svatého vévody Václava a šuměla křídla staré, věrné české orlice.

Jejich studentská léta, jejich první dívčí léta poznala opět jiné fronty. Takové, na kterých se musilo státí v první řadě...

Byly to doby kulturního boje, který přišel po slavném československém státním převratu. Jaké utrpení nesla tehdy jediná hodina literatury, jediná přednáška historie...

Plakalo se někdy doma v ústraní, ale ve škole se stálo s rozhořenými očima a s úsměvem se hájila doba českého svítání, a třeba na hranici úplného zhroucení, ale vždycky vítězně, se vyvracely pomluvy, nakupené okolo světlé postavy světce zpovědního tajemství, svatého Jana Nepomuckého. Tyto děti z front, které slyšely okolo sebe víc posměchu než dobrého slova, vyšly však, díky Boží Prozřetelnosti, dobře a čestně z tohoto úseku boje, aby se staly bojovnicemi na frontě života. Tam, kde se bojuje o křesťanský řád světa. Tam, kde se buduje pevná hradba okolo bohatství křesťanské kultury. Tam, kde je třeba ustavičné oběti, ustavičné síly a ustavičného střehu. Tam, kde práce legií-osvoboditelů, si žádá práci nové legie ukázněných a silných obránců.

Tyto děti z front, skloněné s úctou před prací svých dobrých, obětavých matek, svých moudrých a ctihodných babiček, cítí velikost práce, jež ukládá přítomná doba. V každém nervu bytosti cítí vážnost poslání lidí, kteří byli postaveni do života, aby bojovali pro Krista a vlast. A proto snad najdete mezi těmito dětmi z front, mezi mladými katoličkami dneška, tolik ukázněného ducha, tolik horlivé práce ve všech oborech, tolik porozumění pro ducha národní brannosti i za cenu nejtěžších osobních obětí.

Potkáte-li tyto děti z front v okruhu své cesty, potkáte-li je na prahu chrámu, kde klečely před svatostánkem, aby si vyprosily nový a nový dar síly pro sebe a své poslání, když je potkáte v pláštích dobrovolných sester Červeného kříže, s páskou civilní protiletectvé obrany, když si všimnete pohledu jejich očí, který je vážný bez přisnosti a dovede se usmívat bez slabosti, pak si vzpomeňte prosím na to, že jste se potkali s dítětem fronty. S tím, které musí býti stále připraveno, aby odpočinek stáří nebyl obklopen temnotou, a aby sladký rozkvět nového vyrůstajícího dějství nebyl sežehnut blesky zlých bouří.

Takové jsou naše děti z front... Takové je jejich poslání, jejich život, jejich zápas i štěstí.

A kdyby tyto řádky, které nechtěly nic jiného, než nastíniti profil kázně a obětavosti, o níž se tak málo ví a ještě méně promluví, kdyby tyto řádky chtěly si činiti nároku na to, aby zanechaly hlubší odezvu v duších těch, kdo je budou čísti, pak bych vám každému zvlášť a všem najednou řekla jen jediné:

Budme zde, ve svatováclavské zemi, šťastni, že nám Vůle Boží popřála tyto děti fronty... A kéž nám ve své moudrosti popřeje ještě další. Aby okolo díla, vytvořeného legiemi osvoboditelů až na věky držely stráž legie obětavého, ukázněného ducha našich dětí z fronty... Těch, které se proměnily v jediné a vrací ztělesněné myšlenky „Pro Krista a vlast“.

Do dalšího období čsl. strany lidové v Čechách

Vůdci a představitelé čsl. strany lidové podali v neděli 26. IX. svým předním spolupracovníkům a i širší veřejnosti bilanci své činnosti za poslední dvě léta na IX. zemském sjezdu čsl. strany lidové v Čechách.

Předstupovali šťastně a hrdě před své stoupence, vědouce, že předložený počet jejich práce a činnosti musí při nejmenším uspokojiti i ty nejnáročnější a nejkritičtější účastníky sjezdu.

Prostě vykonali více než od nich očekával široký lidový tábor a více než bylo příjemné ostatním „katolickým stranám“. V tomto celém duchu a vědomí také sjezd vyzněl a netřeba se diviti nadšením a pochvalným projevům účastníků, neb byly samozřejmé. Hodnotné projevy představitelů nepostrádaly osobní skromnosti a všestranně byly účastníky velmi příznivě přijímány a radostná pak nálada ce-

lého sjezdu byla vyvrcholena srdečným povzbuzením předsedajícího p. kanovníka Msgra Staška, který si nechal ujíti tuto příležitost, aby takticky nezpeštil svými doslovy k jednotlivým referátům velmi dobrou náladu sjezdu.

Pokud jde o pracovní program příští doby přimlouváme se, aby hlavním předmětem úvah a programu „Svatováclavské čtyřletky“ byla okolnost, že z takového procenta katolíků v ČSR jest velmi málo voličů, hlasujících s čsl. stranou lidovou, a ještě daleko méně organisovaných v lidové straně. Odtud vyplývající malý počet lidových zástupců v zákonodárných sborech republiky vykonal opravdu mnoho nejen pro své voliče samotné a stát, ale samozřejmě i pro ono ohromné procento katolíků, přidržujících se volebně politických směrů jiných, katolíkům nepříznivých, ba přímo katolíky poškozujících. Není žádným novým objevem, nýbrž dokázaným faktem, že kulturní boj byl zmírněn, či spíše zažehnán lidovou delegací. A kdo připravil půdu a umožnil katolický sjezd v roce 1935? Předpokládal by někdo před 15 lety, že lze počítati s úpravou diecézních hranic církevních podle hranic státních? Známy tribun lidu katolického – zemřelý poslanec Myslivec – řekl kdysi na veřejném táboru pod sv. Horou, že přijde doba, kdy musíme míti presidenta katolika – májice na něho plné právo. Přes svůj vrozený optimismus, jistě sám tehdy nevěřil, že by to bylo možné již v 17. roce republiky. Nastíněné události jsou jen mané zachycené, nehledě k spoustě jiných a jiných, jak pro církve tak i pro stát a jeho celé občanstvo důležitých a zásadních událostí, na druhé straně pak množství úspěšných zákroků proti extrémním tlakům různých složek ve státě, náboženství či stavech. Tedy klasická posice středu, mírnící náboženské, politické i sociální výstřelky různých stran čistě v duchu náboženského solidarismu. A přes tyto skutečnosti celé katolické veřejnosti zřejmě známé, nechce tato chápati, že pro další a pronikavější úspěch nestačí projev souhlasu nebo potlesk na schůzi. Jest třeba spolupráce a v první řadě odevzdání hlasovacího listku. A tu právě čeká na vedení jistě mnoho úsilí, aby totiž přece jen něco zdoláno – nepochopení katolíků k hnutí samotnému. Pěkně nastínil situaci Msgre Šrámek, kritikuje neutralitu některých našich katolíků: „Úspěchy z činnosti lidové de-

legace jsou zde, nač tedy bychom katolicky volili," čili čsl. katolíkům prostě otrnulo a tu nutno jíti na kořen zla, říci jim jasně, že bez politických stran nelze si představit demokratickou republiku. Ať už se říká, že politické strany jsou zlo, či cokoliv jiného ve státě, jisté je a musí býti, že státem vládne vládní a zákonodárná moc delegátů to jednotlivých politických stran podle jejich volební početnosti. Ježto pak přes naprostou většinu katolíků v ČSR. nebyl program katolíků v žádný program politické strany vsunut, je samozřejmé, že katolická politická strana má právo na svou existenci, ba je samozřejmé, že zde je. Dodnes platí slova presidenta-Osvoboditele: „Budete mít tolik práv, kolik si jich dobudete.“ Je-li soustava republiky založena na politických stranách, musíme svou váhu pomocí politické strany uplatniti. Proto jsou zbytečné jakékoli polemiky o tom, zda existence takové strany je nutná, či nikoli, faktem zůstane, že zájmy katolíků politickou stranou ve státě hájeny býti musí a konečně, katolická strana představující vážný a usměrněný element jest i zájmem samoiného státu, o čemž na nejvyšších místech nejsou na pochybách. Katolíci však vedou dále svou a hazardují tak nejcennější „náboženskou svobodou“.

J-a

O domovnictví v Praze prosí pracovití manželé znalí všech prací. Nabídky pod značkou „Katolický legionář“.

Dominik Matějka:

Z Rakouska ke Slovanům

Když roku 1914 Rakousko zažehlo válečný požár na východě a tento se rychle rozšířil po celé Evropě, tu uznali vládní kormidelníci, že jest nutno napnouti veškeru vojenskou sílu. Již v prvé polovině září 1914 byla povolána do zbraně „domobrana“, čili tak zvaná druhá výzva (muži ve stáří od 38-42 roků).

V Praze bylo sestaveno 10 pochodových praporů č. 50-59. Náš 54. prapor byl ubytován na Petříně (blíže rozhledny) ve skladišti.

Doba dosti příjemně ubíhala, my, Pražáci, chodili jsme každý večer domů a ráno zase „na vojnu“; dopoledne jsme trochu cvičili, oběd pak zapíjeli jsme ve Strahovské restauraci nebo pod rozhlednou, kde bývalo veselo. Za 14 dní dostali jsme nové šedé vo-

Jsou ještě v Rusku zajatci?

Na jiném místě t. l. píšeme, že v poslední době se vrátil z Kamčatky zajatec Slovák, který již dávno byl prohlášen mrtvým a který neměl vůbec tušení o naší státní samostatnosti, o konci světové války a o všech těch velikých změnách, které evropské státy od roku 1914 prodělaly.

Ze světové války se nevrátila celá spousta lidí, o nichž dodnes se neví, zda jsou mrtví, zda padli v boji, zda zemřeli v zajetí, neb zda ještě dnes žijí někde v hlubokých lesích a pláních dálného východu, aniž by o nich ostatní svět věděl, ba aniž by o jejich existenci věděla něco i oficiální ruská vláda.

Každou chvíli slyšíme, že tam či o tam vrátil se některý jednotlivec z propadlišť války, ale téměř od každého z nich slyšíme, že žijí jich tam ještě celé stovky, že buď nemohou, nesmí neb i nechť se vrátit domů a bolestí přímo svírá se srdce, když vpředu označený muž, který se také taktó vrací po 21 letech tvrdí, že tam v těch zasněžených krajinách Kamčatky jsou ještě celé tři bosňácké regimenty a mezi nimi stovky Čechů a Slováků.

Sta a sta rodin v naší vlasti postrádá někoho ze svých milých a drahých, o němž neví nic jiného, než že byl zajat a zpět se nevrátil, tisíce sirotků stále čeká, zda přece jen jejich táta se neobjeví na prahu svého domku, tisíce věrných manželek neprovdává se znovu jen proto, že věří v návrat svého manžela.

Jisto je, že v Rusku zajatci a mezi nimi i naši příslušníci žijí. Slyšíme náhodně se navrátilší, namnoze uprchnuvší navrácenec, že zajatci byli odváženi do nepřístupných krajů Sibíře, odváženi do Vladivostoku, odtud na Kamčatku a do ostainích těžko přístupných krajů, kam jen jednou do roka přijíždí nákladní loď, aby naložila zajatci nakácené dříví a zase odplula. S bolestí slyšíme vyprávět, jak drsné dny, plné tvrdé práce, při níž se zapomíná na vše, zajatci prožívají, slyšíme o dnech tesknosti, kdy staří tátové se nestyděli večer položit hlavu na stůl a plakat jako malé děti.

Stále však neslyšíme, že u nás by se něco podniklo, aby tyto ztracenci v propadlišti války mohli se alespoň nyní, po dvaceti letech navrátiti do svých domovů. Což nedá se pro ně ničeho vykonat? Což naše dobré styky s SSSR nemohou přispěti k tomu, aby ruský stát zrušil tyto otrocké robotárny a válečné zajatce evakuoval? Což účastníci našich exkursí, zájezdů a studijních výprav do Ruska ničeho neslyšeli a ničeho nevědí o těchto poměrech?

Bude konečně zjednána náprava? Najde se někdo, kdo opravdu by se této akci chtěl věnovat a podniknout vše, aby svobodně, do osvobozené vlasti mohli se vrátit všichni ti, kdož po domovině touží. A my za to prosíme!

-Kš-

jenské stejnokroje, dva páry bot, starší pušky německé soustavy, které měly dvojitě hlavně a byly velmi těžké. Podle této výzbroje usuzovali jsme, že půjdeme též do fronty a když právě v tu dobu bylo vydáno císařské nařízení, podle něhož se i domobrana může použít i mimo hranice rakousko-uherské říše, byl náš osud zpečetěn.

Týž den s těžkými myšlenkami ulehl jsem večer na lože a přemýšlel o těžké situaci, nemohl jsem se spřáteliti s myšlenkou, že bych já měl jíti vraždit, anebo sám sebe nechati zabít, pro cizí zájmy. Proč a zač? Za to nenáviděné Rakousko? Uvědomil jsem si dobře, že vítězství Rakouska bude pro nás, Čechy, novou porobou. Vzpomněl jsem si na poslední buršácké „bumly“ v Praze, při nichž nám rakouská vláda ukázala, jak dovede nadržovati Němcům. Ve své bezmoc-

nosti proti železné nutnosti, zaplakal jsem a prosil Boha za odvrácení zlého osudu a v přemítání myšlenek usnul jsem pozdě v noci.

Ráno ovládalo mně jakési blahé tušení, že vše dobře dopadne a já se zase domů brzy vrátím.

Moje manželka v předpokladě, že budeme hlídati mosty, nedělala si starosti a proto jsem jí ani neřekl, jakou jsem měl noc a odešel jsem na Petřín.

Dne 19. října 1914 byl nám čten rozkaz, že náš prapor odjíždí tuto noc a nikdo se nesmí z vojenské místnosti vzdáliti. Ačkoliv byly zesíleny stráže, proklouzl jsem východem u rozhledny a doma připravil různé věci a pak nastalo smutné loučení. Manželka s pláčem podává mi bílý šátek se slovy: Kdyby jsi šel přece do bitvy, buď opatrný, nenech se zabít pro Rakousko, nech se zajmouti.

Pokrač. příště.

HRANIČÁŘ

Čeští kněží ve zněmčeném území

Nedávný výnos arcibiskupské konsistoře pražské, který obsahoval vlastně dávno již praktikovanou zvyklost, že němečtí kněží novosvěcenci budou posíláni na české fary a čeští zase do zněmčeného území, vyvolal živou odezvu v nacionálním německém tisku.

Tento tisk, který jest úplně proniknut duchem všenněmeckého henleinovského hnutí, odmítá ostře arcibiskupský výnos, a žádá za jeho odvolání a staví se rozhodně proti ustanovování českých kněží v německých farnostech. Vzpomíná jejich působení za starého Rakouska a označuje je vedle českých učitelů za hlavní štváče a pionýry počesťovací práce v Sudetoněmeckém kraji. Hrozí dokonce nejostřejším postupem německých katolíků proti českým kněžím a chlubí se, že jsou již německé farnosti, kde celé desítky Němců vystoupili z církve jen proto, že tam byl jmenován český kaplan. Domníváme se, že tyto nemístné projevy německých listů by neměly zůstatí bez povšimnutí na povoláných místech a že i český tisk by jim měl věnovati více pozornosti. Ci není to odsouzení, ba trestuhodno takovými neodpovědným způsobem štváti proti českým občanům, kněžím hraničářům, ohrožovati náboženskou svobodu a terorizovati církevní hodnostáře, kterým se brání obsazovati církevní úřady, jak sami za dobré a užitečné uzná-

vají? Výnos arcibiskupské konsistoře, který chtěl přispěti k národnímu uklidnění, docílil tím pravého opaku, pobouřil Němce a ztížil postavení českých kněží ve zněmčeném území. Tito s rozhořčením odmítají útoky německého tisku jako krajně nespravedlivé a nepravdivé. Dnes jest, jak známo, citelný nedostatek českých kněží. Daleko více německých kněží působí na českých farách, vyučuje na českých školách, nežli naopak. Nedočeili jsme se v českém tisku podobných protestů proti německým kněžím, čeští katolíci nevystupují z církve proto, že jim káže a jejich děti vyučuje kněz, který neovládá dokonale české řeči. Nenazývají německého kněze štváčem, ale jsou mu vděční za to, že u nich duchovní správu koná. Také žádný český kněz nepřišel do německého území jako národnostní štváč, a jestliže nezapírá svého kněžství, jak jest jeho právo i povinností, jestliže koná i tichou vlasteneckou práci, přece se stejnou horlivostí a obětavostí se věnuje i osadníkům německé národnosti. A že i němečtí katolíci, pokud nejsou přímo zákeřně poštváni, dovedou záslužnou činnost českých kněží ocenit, o tom máme mnoho a skvělých dokladů. Počátkem září odešli na zasloužený odpočinek dva čeští kněží hraničáři, vdp. Frant. Šrámek, děkan a bisk. notář v Čížkovicích u Lovosic a vdp. Vilém Láš, arciděkan, bisk. konsistorní rada a notář v Řehlovicích na Ústecku. Oba dva tito velezasloužilí kněží ztrávili téměř 40 let svého kněžského života ve zněmčeném území. Čeští a němečtí katolíci stejně je milovali, stejně je ctíli a jejich práce

si vážili. Žádný Němec nevystoupil z církve k vůli českému faráři, spíše k jejich veliké lítosti v popřevratové odpadové horečce někteří Češi vystupovali. Všichni katolíci bez rozdílu národnosti loučili se srdečně se svými milovanými duchovními správci a přáli jim dlouhá léta zaslouženého odpočinku. Jsou ještě v jiných místech našeho kraje, v Mojžíši, v Krásném Březně, v Dlačkovicích, v Třebenicích atd., čeští kněží, kteří se těší oblíbě a úctě u Čechů i u Němců. A jestliže v Teplicích-Šanově již 23 let jako kaplan a nyní děkan působí český kněz vdp. V. Mlejnek a nemůže se s místem svého působení rozloučit, ačkoliv měl již častěji příležitost zaměnití skromnou kapláňku za dobré beneficium, i jeho dlouholeté působení jest důkazem, že český kněz i ve zněmčeném území si dovede získati důvěru českých i německých katolíků, dovedl se všem stejně obětovat, pro spásu všech duší sobě svěřených poctivě pracovat. Těmito skutečnými doklady o činnosti českých kněží ve zněmčeném území jsou štvavé útoky německého listu nejlépe vyvráceny. Ale ke konci znovu podotýkáme a snažně žádáme, aby i český tisk se kněží hraničářů zastal, aby i na povoláných místech se jim dostalo ochrany, jinak sotva který český kněz bude míti chuť jíti do zněmčeného území a vydávati se nebezpečenství, že proti němu bude zahájena agitace a že k vůli němu budou lidé vystupovat z církve. A přece jak čeští katolíci, tak hlavně jejich děti ve školách volají dnes více než kdy dříve: Pošlete k nám do zněmčeného území české kněze!

Václav Smrčka. stud. arcib. gymn.

Dojmy z cesty do Lour

II

Z Paříže jsme jeli směrem k Lisieux. Francouzská krajina nás doposud jaksi nemohla uspokojit, hlavně proto, že půdě bylo celkem věnováno málo péče, takže celkový dojem je, jako by obyvatelstvo po této stránce obživiv nehledalo. Pohled ten stal se nám před konečnou stanicí ještě smutnějším, když spustil velký dešť. Tak jsme po celý den pobytu v místě malé drahé Světičky viděli zamračenou oblohu a mnoho vody v ulicích. I do krásné, nové, ale uvnitř dosud nehotové basiliky sv. Terezičky kráčeli jsme jako praví poutníci, množstvím bláta. Když jsme vyšli z chrámu a vzpomněli na všechny do-

sud viděné pomníky slavným lidem zbudované, shodli jsme se v jednotném úsudku: „Není-liž to nejkrásnější pomník, jaký mohou lidé postavit?“ Jak mile kouzlo vanulo z domku Buissonets, kde Terezička, - Dítě požehnaní bydlela! Viděli jsme mnoho památek na Ni, nejen tam, ale i na Carmelu, kde jsou uchovány i vlasy světičky a zázračná rodinná socha Vítězné Panny. Opravdu neradi jsme odjížděli, vždyť kdo ví, podíváme-li se sem kdy ještě! Čeká nás však hlavní cíl naší pouti - Lourdy.

Jakmile se ocitáme v krajinách jižnějších, hned nás baví změněná příroda. Míjíme piniové háje, olivy, smokvoně, broskvoně, kytice květů oleandrových a vše to má pro nás nový půvab. Před příjezdem do Lourdy vidíme v pozadí siluety Pyrenejí. Ne-

dočkavě vyhlížím z okna vlaku a v duchu si notuji „Máti divotvorná, spěchám k Tobě, ramenům mým křídla dej!“ Konečně srdce začne rychleji tlouci. Mezi horami vidím špičky štíhlých věží lurdských. Vlak jede rychle vpřed a za chvíli již všichni vidí velebnou svatyni. Zastavujeme. Ještě doznívají poslední zvuky naší lurdské písně, kterou jsme po celou cestu denně zpívali a již vystupujeme.

Skutečnost zde převýšila naše očekávání. Z velkého prostranství vystupují 3 chrámy basiliky tak velebné a vznešené svými věžemi vzhůru, že zřetelně označují jedinou pravou cestu k nebi. Do horního chrámu Panny Marie jsme vešli v průvodu nejdříve, a pozdravili jsme Neposkvrněnou Pannu zpěvem. Prohlédli jsme

Henlein v Teplicích

Teplice 15. X. 37. Sudetoněmecká strana p. Konráda Henleina pořádá tuto sobotu a neděli u nás svůj krajský sjezd s obvyklým aparátem, divadlem, tancem, s poradami a s velikým shromážděním, při kterém mimo jiné bude mluvit i sám „Vůdce“ p. Henlein. Čeká se na 50.000, snad i více účastníků. Nevíme, čemu se máme více podívat, agiliti p. Henleina, který v neděli řečnil v Litoměřicích, odtud odjel do Londýna a v neděli již zase občasně naše město svou návštěvou, či slepé poslušnosti jeho stranníků, kteří z celého kraje, zvláštěními vlaky, autobusy i pěšky na jeho komando pospíchají na určené místo, nebo konečně blahosklonnosti našich úřadů, které tyto projevy Henleinovy dovolují a jim více než dostatečnou policejní i četnickou ochranu poskytují.

České listy utěšují se namnoze tvrzením, že se Henleinova strana rozpadává, že počet účastníků jeho táborů daleko nedosahuje očekávaných čísel, ba že přicházejí i demonstranti proti jeho projevům. My hraničáři, kteří máme příležitost pozorovatí hnutí Henleinovo zblízka a být svědky celé jeho agitace, varujeme před podceňováním Sudetoněmecké strany a upozorňujeme obzvláště naše úřady, aby její činnosti, věnovaly co největší pozornost. Celá její práce, propaganda a organizace úplně odpovídá methodám, jakých používal Hitler, když bojoval o vítězství v Německu. Aktivistické strany i přes výhody, jakých se strany vlády požívají, nejsou s to, aby Henleinovi ublížily. I katolíci, příslušníci německé křesťansko-sociální strany horují pro a z velké části přebíhají k němu. Jsme přesvědčeni o tom, že kdyby byly vypsány

Doporučujeme legiónářskou prodejnu

VÁCLAV STICKEL

prodejna čl. třídní loterie

PRAHA XIX., Vuchterlova číslo 16.

si i střední část, kryptu a spodní kapli růžencovou, kde oltář 14. zastavení daroval náš národ. Od posvátné jeskyně jsme se nemohli takřka odloučit. Nejkrásnější chvíle jsme prožili, když jsme třetího a pro nás posledního dne v Lurdech vedli eucharistický průvod. Věčně mi zůstane v paměti štěstí, kterého se mi dostalo v slavném poutním místě, nebes Královně: nesl jsem křížek před Nejsvětější svátostí.

Radosný pobyt a naše nadšení v Lurdech nelze vypsat, to nutno prožít. Jestliže jsme odjížděli z některých míst neradi, nikde nebyl pocit odchodu tak bolestný, jako v Lurdech. Nastoupili jsme cestu do Marseille. Po rychlé jeho prohlídce odjeli jsme

volby do německých obcí, tyto z největší části by přešly pod vládu Henleinovy strany. Na našem okrese teplickém budou se konati volby jen v Košťanech — kde již by byla česká většina zaručena, kdyby jen Češi šli tak svorně do voleb jako Henleinovi Němci. Tam budeme mít první příležitost přesvědčiti se o úpadku Sudetoněmecké strany. Vláda a naši páni poslanci by měli již vážně uvažovat, za jakých podmínek mohou být vypsány volby i v ostatních německých obcích, kde již volební lhůta vypršela, aby zájem státu ani zájmy našich hraničářů nebyly poškozeny. Také ústředí politických stran by měla vydati výzvu ke svým hraničářským organizacím, aby k nastávajícím volbám bezpodmínečně vytvořily jednotné české bloky, které by byly důstojnou protiváhou Henleinova všenněmeckého bloku.

Z naší činnosti

Trnovany u Teplíc. Státní inspektorát českých škol v okrese teplickém vypsál v naší obci místo katechety na českých školách. Najde se obětavý kněz katecheta, který by se o toto místo u nás ve známém území ucházel? Tisíce českých katolíků, kteří dosud českého kněze postrádali, budou mu vděční a přivítají ho s radostí.

Most. Jednota čl. Orla v Mostě oslavuje v neděli, dne 17. t. m. 15. výročí svého trvání. Na oslavu tohoto památného dne pořádáme v hotelu Modrá Hvězda na III. nám. slavnostní akademii, při které nám slíbily laskavou spoluúčast sousední jednoty XV. okrsku, zejména Bilina a Teplice-Sanov, které chystají k nám autobusovou výpravu. Slavnostním řečníkem při akademii jest okrskový vzdělávatel, vdp. Jos. Horký, farář z Třebenic. Naše jednotka plní již 15 let tiše a nenáročně svůj úkol v katolickém hnutí a zasluží si více pozornosti a přízně se strany českých katolíků než jí až dosud byla věnována. Chceme svou akademii na sebe

upozorniti a prosíme české katolíky za největší účast.

Karlovy Vary:

Ve středu 6. října t. r. konala se v hotelu „Evropský dvůr“ četně navštívená konference a schůze katolíků, na které promluvil o spořivosti a katolickém peněžnictví pan přednosta Kráklava z Prahy. Jeho věcný a podrobný referát přijat byl se srdečným souhlasem a hned utvořen střídatelský kroužek katolických spolků. Pokladníkem zvolen p. Josef Rems, starosta Jednoty čl. Orla. Členové katolických spolků obdrží všichni knižku s darem Kč 5.—, které věnuje Záložna Hermes v Praze. Katolíkům naskytá se tak příležitost střídati si a ukládati v katolickém ústavě své úspory. Schůzi řídil p. Denk, který podal zprávu o sjezdu strany a všech časových otázkách. Podobné střídatelské kroužky budou uvedeny v činnosti i v Chebu, Falknově a Kraslicích. Naši hraničáři se v tomto kraji dobře drží a jejich práci Zdař Bůh.

Trnovany u Teplíc. Naše čilé katolické sdružení otevírá právě svou vlastní knihovnu a zahajuje půjčování knih v bytě p. prof. Koláře, Legionářský dům. Zápisné jednou pro vždy 2 Kč., půjčovné 20 h za knihu. Doporučujeme naši knihovnu horlivě přízni čtenářstva. Ve svátek svobody 28. října dopol. uspořádáme dětskou besídku v klášterním sále v Teplicích-Sanově, ke které rovněž naše přátelé srdečně zveme.

Nová česká škola v Liberci. V neděli 10. t. m. otevřena byla slavnostním způsobem v Liberci nová česká státní průmyslová škola. Ku slavnosti se dostavili zástupcové státních úřadů, různých korporací a spolků, jakož i hojně míst. občanstva, takže z projevu vytvořila se velká manifestace českého živlu na Liberecku.

Německá hospodyňka nakupuj správně. Pod tímto titulem vydán byl v Teplicích-Sanově seznam adres obchodníků a firem, kde má německá hospodyňka obstarávat svoje nákupy. Jelikož však leták obsahoval výhradně adresy arijských a Henleinovských firem, a ve skutečnosti byl výzvou k bojkotu ostatních obchodníků, státní policie jeho rozšířování zakázala.

Státní silnice Karlovarská bude se upravovat od km 136.620 městem Falknovem nad Ohří. Městský úřad ve Falknově již vypsál příslušnou soutěž a 16. t. m. otevírají se došlé nabídky, takže s vlastní prací má být začato v nejbližší době. Celkem se jedná o 4.350 m² dlažby.

Mostní stavba v Mostě. Zemský úřad v Praze zadal přestavbu mostu přes Bělou a mlýnský náhon v Mostě na inkamerovaném úseku státní silnice Železná Ruda—Teplice sdruženým firmám Ing. V. Starrach a B. Kny, stavitel v Mostě.

k delšímu pobytu do Bordighery na ital. rivieře. Tam se nám líbila zvláště krásná modř moře a jižní květena. Pěkný byl též autokarový výlet, který jsme odtamtud podnikli do Venimille, Nicy, Monaca a Monte Carla. Z několika účastníků, které svedla hra v casinu, měly šťastnou ruku dvě slečny, vyhrály po menších obnosech. Na cestě k domovu jsme si prohlédli město Janov, kde nás zajímaly krásné umělecké náhrobky na hřbitově. V Turině jsme vykonali pobožnost v basilice di Maria Ausiliatrice u hrobu sv. Dona Bosca a v Miláně v jedinečně krásném domě u hrobu sv. Karla Boromejského. Naše krásné pouti tím skončily a my nastoupili cestu domů s krásnými vzpomínkami.

Strádatelské kroužky katolických korporací

V celé řadě měst a i vesnic není našeho peněžního ústavu a katolíci nemají možnost ukládati své úspory do našich záložen, leda že by posílali peníze poštovní spořitelnou a to už činí určité obtíže. Nový peněžní ústav není možno nyní založiti bez schválení ministerské rady. Katolické spolky mohou však mezi svým členstvem propagovati činnost tím způsobem, že si utvoří strádatelský kroužek a peníze potom společně ukládají do katolické záložny. Záložna Hermes v Praze I., Masarykovo nábř. 18 vyjde všem katolickým korporacím vstřícně, dodá jim vkladní knížky se základním vkladem Kč 5.— jako dar a nahradí všechny výlohy s akcí spojené.

V roce 1939 bude v Praze III. všeorelský slet a orelstvo mělo by si střídati již nyní, aby mohlo do Prahy a mělo k tomu prostředky. Projednejte zřízení strádatelského kroužku ve výborových schůzích a napište záložně Hermes, která k vám pošle dobrého řečníka, který vše podrobně vysvětlí a kroužek uvede v činnost. Heslem všech katolíků a zvláště čtenářů Strá-

že bud': „Katolické peníze do katolických peněžních ústavů.“

V. Svratecký.

Návrat ze zajetí po dvaceti letech. V poslední době vrátil se po strastiplné cestě z hrozného zajetí na Kamčatce Slovák, který byl zajat ve svých 26 letech v roce 1916 v Bukovině. Úředně byl již prohlášen za mrtvého. Po dobu svého zajetí prošel několika zajateckými tábory na Sibiři až byl odvezen na Kamčatku, do kraje, kde nebylo živé duše. Co zde zakusil, dá se těžko vůbec věřit.

Příznivý vzestup aktivity našeho zahraničního obchodu nejlépe posoudíte podle těchto tabulek (v milionech Kč):

	1936	1937	1936	1937
	dovoz		vývoz	
leden—duben	3.353		3.459	
květen	689	977	650	1.041
červen	529	976	538	980
červenec	549	832	580	874
srpen	583	931	697	1.145
	7.069		7.499	

Celkově pak jeví se přehled zahraničního obchodu takto:

	dovoz	vývoz
1920	23.912	28.515
1921	23.685	29.458
1922	13.478	19.633
1923	10.821	13.903
1924	15.855	17.035
1925	17.618	18.821
1926	15.277	17.857
1927	17.962	20.135
1928	19.208	21.224
1929	19.988	20.499
1930	15.715	17.474
1931	11.800	13.149
1932	8.158	7.392
1933	6.125	5.923
1934	6.405	7.296
1935	6.375	7.951
1936	7.909	8.086

Zákon o stavebním ruchu bude prodloužen.

V připomínkovém řízení bylo podáno prodloužení tohoto zákona z 29. III. 1936. Podpora bude se přidělovati na stavby zapo-

četé do 31. prosince 1940. Osvobození od daní a dávek mohou získati jen stavby do 31. prosince 1941 dokončené (kolaudované).

Hygiena v jednotlivých státech. Podle statistiky připadá na 1000 obyvatel ve Spojených Státech 35 koupelen, v Anglii 31 v Německu 26, ve Švýcarsku 21, v Dánsku 20, ve Francii 14, v Československu 12, v Rumunsku 2 a v Jugoslávii toliko 1. V Rusku připadá jedna koupelna až na 10.000 obyvatel.

Největší židovské město na světě jest New York, kde bydlí 1.765.000 Židů. z evropských měst pak Varšava, která má sama 310.000 Židů, načež následuje ještě několik polských a ruských měst.

Ve 33 kostelích ve Velké Praze zahájeny byly v neděli 10. t. m. večer dny náboženské obnovy, za pozoruhodného zájmu širokých mas katolického lidu. Šedesát pět misionářů ze 13 řádů bude plných 14 dnů konat kázání a pobožnosti vždy ráno o půl 7. hod. a večer o 7. hod. Vyzýváme naše čtenáře z obcí, kde se dny náboženské obnovy konají, aby v plném počtu a denně pobožnosti navštěvovali a tak načerpali nových sil a duševního klidu.

Zaměstnanost dělnictva v srpnu 1937. U Ústřední soc. pojišťovny bylo letos v srpnu pojištěno pro případ nemoci celkem 2 mil. 426.168 dělníků, loni v srpnu jen 2.209.947. Znamená to tedy vzestup o 216.000, t. j. asi o 10%.

Strahovský stadion se již připravuje pro X. všesokolský slet, který je proponován na rok 1938 v červencových dnech. Provádí se tam rozsáhlé úpravy, budují se znovu šatny pro cca 80.000 cvičenců a urychleně se provádí všechny ostatní nutné práce. Dne 26. a 28. t. m. konán bude rozestavný běh, který byl odložen s ohledem na státní smutek.

Škodovy závody v Plzni zaměstnávají v této době na 22.000 dělníků a 3.000 úředníků. O prázdninách bylo přijato na 500 učňů. Zakázek mají Škodovy závody na několik let a menší práce již vůbec neprovádějí, ale zadávají je samy menším firmám v Plzni a okolí.

Doporučuje se

odborný železářský obchod

Josefa Šimůnka,
v Praze - Bráníku

Rybářské potřeby.—
Velo-součástky

Telefon RF1108

Půjčky

ihned kulantně vyřizuje
BANKOVNÍ ZÁVOD

R. SEDLÁČEK,
PRAHA XII., Anglická 12

ODĚVY

pánské, dámské všeho druhu, orelské kroje a všechny součástky zhotoví oděvní družstvo
SNAHA Praha I., Karlova 18
vchod z Lilliové 21. — Telefon číslo 332-29.

Úvěru schopným povolujeme splátky

Knihárství

ANTONÍN BAUTZ

provádí veškeré práce zakázkové, obchodní a nakladatelské.

PRAHA II., Podskalská 46.

Telefon 459 82.

PRO DOBRÉ BYDLENÍ

DOBŘÝ NÁBYTEK
od fy **R. BUKÁČEK** Praha-Karlín,
Královská tř. 47.

Odborné zařizování ústavů, vil, obchodů. Bohatý výběr, kvalitní výroba, levné ceny. — Telefon číslo 61705.

Vychází 1. a 15. v měsíci. Redakce, administrace a expedice v Praze II, U Půjčovny č. 4. Telefon č. 377-83. Předplatné Kč 12.— ročně, jednotlivé číslo po 50 hal. Kdo si ponechá dvě čísla a odebírání písemně nezastaví, považuje se za odběratele. Odběratelem přestává býti ten, kdo to administraci písemně oznámí. Novinová sazba povolena řed. pošt a telegrafů v Praze p. č. 175742/IIIa/1937. Dohledací úř. Praha 25. Vydavatel a majitel Jednota přátel katolických legionářů, Praha II, U Půjčovny č. 4. Čís. pošt. spořitelny 210.512 (záložna Hermes v Praze). Odpovědný redaktor Bedřich Klimeš. Tiskne Družstvo Vlast, n. A. Daněk v Praze II, Žitná 26. Řídí redakční kruh.

Hlavní název: **Svatováclavská stráž**

Autoři: **Dominik Matějka, V. Svratecký**

Názvy článků: **První československý sbor na Rusi, Pan president a náš prapor, Lebrunovo „Zdař Bůh“, Do dalšího období čl. strany lidové v Čechách, Z Rakouska ke Slovanům, Čeští knězi ve zněmčeném území, Henlein v Teplicích, Strádatelské kroužky katolických korporací**

Stránky: **[1], 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8**